

Casus 2

Complexiteit: laag

Doelgroep: alle

opmerking: in de volgende casus worden slechts enkele specifieke vragen uit een volledig onderzoek geselecteerd.

Een 40-jarige vrouwelijke vluchteling wordt voor onderzoek doorverwezen om wille van duidelijke tegenspraken in haar eerste gesprek, en in latere gesprekken bij haar advocaat in de asielprocedure. Terwijl ze in haar eerdere verklaringen stelde enkel geslagen te zijn over heel haar lichaam, stelde ze later dat ze verkracht was tijdens de foltering. De feiten zouden twee jaar voor ze haar thuisland kon ontvluchten en een asielaanvraag kon indienen, hebben plaatsgevonden

Uit de medische bevindingen van haar huisarts in het gastland bleken geen pathologische verschijnselen, maar hier werd wel geen volledig psychologisch onderzoek uitgevoerd. Dit argument werd initieel gebruikt om haar aanvraag te verwerpen. Andere argumenten waren de tegenspraken in haar verschillende verklaringen. Uiteindelijk werd haar asielaanvraag afgewezen en werd ze gedwongen naar haar thuisland terug te keren. Uit een onderzoek naar haar geval door een lokale mensenrechtenorganisatie bleek dat ze vlak na de aankomst in haar land werd gearresteerd, en alle contact met haar onmogelijk werd.

Vragen:

- 1) Bewijzen de tegenspraken en de contradicties in de gerapporteerde feiten door de cliënt haar geloofwaardigheid?
- 2) Welke verklaringen zouden kunnen gegeven worden voor deze contradicties en het pas later rapporteren van de verkrachting?
- 3) Welke bijkomende stappen zouden moeten ondernomen worden in het onderzoek?

Answers:

1) Bewijzen de tegenspraken en de contradicties in de gerapporteerde feiten door de cliënt haar geloofwaardigheid?

Nee. Ernstig fysiek en psychologisch geweld leiden vaak tot concentratieproblemen, problemen met geheugen en coherentie in rapportage.

2) Welke verklaringen zouden kunnen gegeven worden voor deze contradicties en het pas later rapporteren van de verkrachting?

Vooraf in geval van seksueel geweld kan het moeilijk of zelfs onmogelijk zijn om over gebeurtenissen te spreken die tot ernstige schuld- of schaamtegevoelens hebben geleid. Er moeten bijzondere maatregelen, zoals omschreven in het Istanbul Protocol, worden ondernomen om het slachtoffer te vrijwaren van hertraumatisering, en ogenschijnlijke tegenspraken op te sporen. Naast de psychologische factoren zoals schaamte- en schuldgevoelens, dienen andere fysieke verschijnselen zoals hersenschade en reactieve psychologische symptomen zoals posttraumatische stressstoornis, welke allen vaak voorkomen bij slachtoffers van foltering, in overweging worden genomen.

3) Welke bijkomende stappen zouden moeten ondernomen worden in het onderzoek?

Een psychologisch onderzoek uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Istanbul Protocol zou moeten worden uitgevoerd, zelfs als enkel een zeer simpel onderzoek mogelijk is of dergelijk onderzoek in de lokale cultuur een stigma draagt. Bijkomende tests zijn mogelijk, zoals nucleaire magnetische resonantie om hersenschade te onderzoeken, en botschintografie om mogelijke botschade op te sporen. Het hof dat de zaak heeft behandeld zou in elk geval moeten ingelicht worden over deze mogelijkheden en over het beperkt karakter van de onderzoeken die daadwerkelijk hebben plaatsgevonden.